

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitele școlare și paritc. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se inapolază.

Un număr 3 lei.

Cultivarea continuă a învățătorului.

Chesțiunea cultivării noastre ar trebui să ne preocupe neincetât pe unul fiește carele. Pentru că dacă ne dăm bine seama, aceasta e una dintre cele mai importante chesțiuni ale noastre. E vorbă aci doar de un lucru, care singur ne-ar putea ușora și inlesni munca noastră cea grea de învățători, și ne-ar putea ridica totodată la vaza și cinstea ce ni-se cuvine în societatea omenească.

Dacă ne aducem bine aminte ; înainte de izbucnirea marelui războiu mondial s-au fost scris prin ziare, reviste și broșuri o mulțime de lucruri despre școala și învățătorii români din Ungaria. Așa între altele s-a spus, că majoritatea acestor învățători se ține cu totul departe de *literatura pedagogică și didactică* spre care n-ar simți nici o atragere, nici o dragoste. Cei mai mulți dintre învățători, afară de cărțile de școală, de calendar și poate de un ziar politic nu mai cetesc alta nimic în toată viața lor. Sunt foarte puțini învățătorii aceia, cari nu se mărginesc numai la cunoștințele primite în școala normală, ci se nizuiesc pe toate căile, ca să-și completeze aceste cunoștințe, studiând în continuu și ținând pas cu progresul timpului.

Vai, mărturisirile aceste crude și dureroase pentru

noi în parte *au fost* și sunt și *astăzi* așa de drepte și de adevărate. Pentru că de fapt, dacă e vorba să fim sinceri și drepți atunci trebuie să recunoaștem și mărturisim cu toții, că multora dintre noi le lipsește aproape cu totul simțul de perfecționare și cultivare proprie pentru greua, dar frumoasa lor chemare de învățători și luminători ai poporului. Mulți dintre noi după ce am pus odată mâna pe diplomă, ne inchipuim, că acuma suntem provăzuți pe deplin cu toate cunoștințele necesare de a purta cu demnitate și succes slujba de învățător. Da, ne inchipuim, că știm *de-ajuns*, că suntem înarmați pentru toate cazurile, fie ele cât de grele; și pentru toate *impururile*, fi ele cât de îndelungate. La ce dară să ne mai frământăm capul și așa licsit cu învățătură destulă. Și pentruce să mai discutăm cu alți colegi despre trebile școlare pentrucă aceia tot în școala normală aceea, s-au într'alta asemenea au învățat. Cu alte cuvinte părăsind școala normală *de toate ne îngrijim și pentru toate luptăm, unmai pentru propria noastră cultură nu facem nimic* O mai mare greșeală ca aceasta nu se poate inchipui.

Noi învățători ar trebui să punem cel mai mare preț pe cultivarea noastră proprie fiindcă, dacă are cineva lipsă de o cultură și știință cât mai vastă și mai profundă, apoi aceia suntem noi învățătorii, cari suntem meniți de Dzeu, ca să luminăm și să învățăm pe alții. Să nu uităm apoi, că numai prin o cultură cât mai bogată și mai temeinică ne vom putea elupta toate drepturile noastre sfinte după cari offăm de atâta amar de vreme.

Să nu pregetăm deci a ne cultiva cu toții incon-tinuu și vom gusta zi de zi cu multă satisfacție sufletească rodul ostenelelor și nizuințelor noastre.

Marian Sasu.

Nuțiu.

Scumpei mele Lucia

Întreg orașelul plutiă într'o atmosferă de veselie în ziua când un regiment al vânătorilor de munte eră să sosiască în acea localitate. Bărbații se bucurau la gândul, că soldații vor lăsa bani, iar femeile deodată cu sosirea veștii imbucurătoare, capul le ferbiă de planuri. Cum ar ajunge să cucerească vr'un ofițeraș, care să le mai distreze, să le mai trezească din ața amortire liniștită și fericită. Ele nu-și puteau da seama că li de ajuns s'audă o singură gândire adâncită și spusă într'o frază energică pentru ca stăvilarul ce se ridică între ele și respectivul filozof, să nu-l poată trece niciodată creerul lenes în care nu se petrece un gând personal, ci comun întregului orașel. Să sperăm însă că domnii asteptați nu sunt așa gânditori adânci sau cel puțin se va păzi de-a incurca mințile cu teoreme de neînțeleș. Vor nizui a se face cât mai nemuritori prin conversații ușoare a căror resumat este egal la minus. Si vor fi foarte fericiți văzând odăița de oaspeți provăzută cu toată cele trebuincioase unui băeat fercheș.

S'apropie ora 6 soarele-i spre asfințit. Șirurile mulțimii umpleau aleea principală. Strigăte grăbite, voioase s'amestecau cu hohote de răs. Chiar salcâmii răspândiau un miros mai dulce c'altădată. O chimpăneală de pian se auziă la o fereastră. În toate părțile mișcare, veselie. Viața curgea'n acele clipe fericite șgomotoasă în uitare de sine. Deodată s'aude cornul vânătorilor. Se face liniște. Un nor de praf se ridică ntunecând văzduhul. Mulțimea soldaților se apropie din ce în ce. Muzica începe mersul „Sus vânători“. Lumea adunată e cuprinsă de emoția neîncercată până atunci. După defilare soldații au fost trimiși la locul destinat lor, iar ofițerii împărțiți la familii. Ar trebui să posed puteri supranaturale pentru a putea ști ce s'a întâmplat cu fiecare băeat gazduit de drăguțele doamne, Dar pentrucă nu le am mă marginesc la povestea locotenentului Nuțiu Măgureanu gazduit de văduva inginerului V. Bran. După ce văzu camera drăguță destinată lui, Nuțiu mulțumi D-nei promitând că peste câteva minute va fi la cină. Repede-și schimbă hainele prăfuite cu o uniformă admirabilă și se cobori în sufrageria spațioasă și cu gust aranjată. Aci cunoscu pe Dra Zoe, fica Dnei Bran. Fată frumoșică, de-oblândetă ce place dela prima vedere Simplicitatea, naturateța, lipsa de supraveghere de sine se citeau în fața ei seniaă. Avea ochi albaștri, voce dulce, fruntea bombată, statură potrivită, mers ușor. Toate acestea făcură, ca Nuțiu s'o aseme-ne'n gândul lui cu sora prietenului său Ghiță, pe care o iubea din copilărie și pe care n'o văzuse de patru ani. Vorbia puțin cuvincios și înțelept, iar ajutat fiind și de frumșeța-i aproape

femeiască reuși să mulțumească pe cele două singuratice. După ce zise „noapte bună” intră în odăița destinată lui al cărei mobilier trada că-i posesia unei fete. Răsfoi revistele, cărțile de pe pian până târziu. Privi lung tabloul Zorii... Gândi la Lucia apoi se culcă în patul deasupra căruia ardea o candelă de argint. Se simți cuprins de-o dulce evlavie și îndreptându-și ochii spre icoana Domnului Isus își făcu rugăciunea. Aerul parfumat ce intra prin ferestrele larg deschise-l ținură deștept multă vreme. În acest timp îi veni în minte căsuța părintească așezată într-o vale îngustă și fermecătoare a Munților Apuseni, părinții bătrâni, cari munciseră din greu pentru a-l putea învăța cei opt ani de liceu, fuga peste Carpați cu prietenul lui Ghiță, mizeriile îndurate, anii de Universitate... succesele avute... războiul cel mare... starea lui de acum, care și-o făcuse muncind mult și cu drag, ajutat de Dumnezeu și ncrederea în el însuși. Și se simția mulțumit. Tot ce dorea acum era să se sfârșească măcelul acesta, dând libertatea tuturor Românilor, apoi să plece în Țara Moșilor unde-l aștepta Lucia. Parcă o vede înaintea lui mângâind duios pe bătrânii lui părinți a căror sprijin era el, căci fratele mai mare își avea de mult familia sa. „Ce nevastă bună și draguță va fi Lucia își zicea înfășorându-se în vâlul dulce al somnului. În timpul aceluia Zoe în alt colț al edificiului își frământa gândurile:” Cine poate fi acest băeț cu ochii așa de frumoși, dar așa de tristi? Pe cine va fi iubind oare? Ce-i pe lângă el doctorul Nicolescu? Nu, azi nu vreau să gândesc la bătrânul acesta ghebos... numai la Nuțiu. Ce dulce nume... Ce-ar zice oare dacă ar ști că nu-mi vine greu să-l îndrăgesc?” Numai când se ivi soarele adormi puțin.

Zilele treceau repede și senine. D-na îl admira văzându-l totdeauna vesel, plin de glume și noutăți. Recita frumos din autorii clasici, cânta arii din opere așa că Zoe-l visa zi și noapte. Acasă și la biserică nu vedea decât icoana lui. Doctorul Nicolescu devenise „bătrânul urit și gelos” căci întasem a spune cum bietul om ghicise din ochi taina feții. De aceea voi să pună capăt lucrurilor și spuse D-nei Bran că în cel mai scurt timp vrea să logodiască cu Zoe. Mama spuse copilei dorința acestuia iar ea-l rugă să mai aștepte câteva zile până se va gândi bine. Apoi chiar în aceea seara luă o hotărîre pe care va descoperi-o Nuțiuului imediat ce mama ei nu va fi de față. Il rugă s-o însoțiască la pian unde după câteva clipe luându-i mâinile într-ale ei începu să plângă. În zadar o mângăia, plângea tot mai tare până când deodată și ridică fruntea zicând :

— Îmi promiți Nuțiuule, că vei face tot ce te rog?

Băețul văzând-o așa de supărată se'nduioasă și-i promise că va face tot ce-i va sta în putință numai să n'o mai vadă tristă. Atunci ea zice: „Ascultă dar. Cunoști pe Dr. Nicolescu? Mă iubește de mult timp. Mi-a plăcut și mie la început... dar

acum și eră să-și spună tot focul, însă după un moment se reculese. Ieri a vorbit cu mama despre logodnă. Mama i-a promis. Acum urmează să mă căsătoresc c'un om pe care nu-l iubesc. Uite dar ce te rog. Dta spuneii mamei că mă iubești și că mă vrei de nevastă. Mama nu te va refuza, iar eu voi fi scăpată de bătrânul acela. Pe urmă te vei duce de aici mulțumit la gândul că ai scăpat fericirea unei fete care 'ntotdeauna îți va fi recunoscătoare". Zicând acestea inima-i fierbia de nerăbdare s'audă un răspuns din care să ghicească neîndrăzneala Nuțiuului de a-și mărturisi iubirea până atunci. De mult se credea iubită, văzând cum băeatul o privia pierdut în vremea ce Lucia-i era 'nantea ochilor lui sufletești.

„Bine Zoe, zise el blând, chiar azi voi vorbi Dnei Bran. Să nizui numai a-ți juca bine rolul și eu îmi voi imagina, că ești fata, care mă iubește și care mi-e atât de dragă". O umbră deasă întunecă fața albă a fetei și c'o prefăcută nepăsare întrebă cine-i acea ființă? Atunci Nuțiu îi povesti viața lui întreagă iar ca 'ncheiere din nou aminti pe Lucia a cărei icoană n'o putea 'nlocui nici o altă femeie în inima lui. Zoe plecă 'nfuriată pe băeatul, care respinsese iubirea prin arme așa de fine. Îi părù rău de slăbiciunea ce-o stăpânise câteva săptămâni. Dar ce eră să facă acum. Mândria n'o lăsă să se întoarcă la Nuțiu și să-i spună, că numai pentru el voia să refuze pe Nicoleanu. Și chiar de i-ar descoperi iubirea îi va spune aceeași poveste. Iar să iubească neiubită nu vrea mai mult.

Nu mai rămâne altceva, decât să se țină de promisiunea făcută. Întră la mama sa și îi spuse ce drag are pe Nuțiu chiar când el plecase de aci. D-na Bran eră așa de mulțumită și'n curând se ținu logodna. Tinerii spuneau tuturor, că se iubesc chiar din prima seară. Zoe își zicea în gând: „Iubirea calcă 'n picioare chiar și mândria femeiască. De ce nu-aș întuneca ceasurile gândind că ce voi face atunci când el va pleca și nu se va mai întoarce... Acum e al meu și sunt fericită... Măine? Poate voi muri, poate va gândi și el ca mine și atunci nu-l voi mai pierde, iar draga lui va li uitată“.

Numai Nuțiu eră neliniștit. Gândul că fratele Lucii va afla totul și nu va crede adevărul îl întuneca.

Săptămânile pe care logodiții le 'petrecură împreună erau clipe senine. Când D-na Bran eră de față tinerii se iubeau ca doi copii; cum rămânea singuri Nuțiu eră cel vechi.

Intr-o zi colonelul vesti plecarea regimentului din acea localitate. Nuțiu spuse Zorii c'a doua zi va fi'n drum spre Mărășești și cu ochi înlacrimați îi mulțumi pentru dragălașia, bunătatea ce i-a arătat-o tot timpul. Tot cu ochii umezi îi zise și fata „cu toată durerea mare, că nu mi-ai ghicit și nu mi-ai putut împărtăși iubirea te voi gândi mereu. Mă voi ruga să te întorci sănătos la „Moața ta" dar rog nu ne iuta cu desăvârșire căci cu

vecinicie îți voi fi o prietenă sinceră și recunoscătoare. El plecă: După câteva zile, când Zoe se mai mângăiasă puțin descoperi mamei sale nebunia dulce a logodnei cu băeatul acela așa de cinstit și credincios. Atunci D-na Bran îi vesti reîntoarcerea tinărului Stamate dela Paris, care eră primul vis de iubire al Zoi. Fata se liniștia pe zi ce trece. În sufletul ei tinăr începură a defila cele mai senine amintiri ale copilării, petrecute alături de băeatul boerului Stamate. El venia zilnic s'o vadă, iar după șase luni, dela plecarea regimentului Zoe Bran și tinărul Stamate își jurau credință vecinică'n fața altarului. Locotenentul Măgureanu eră uitat pe front cu Nemții, unde primise două răni adânci și „Steaua României”. A fost dus într'un spital, de unde n'a putut ieși până după isprăvirea războiului. Atunci se întoarse'n capitală de unde împreună cu prietenul său fratele Lucii, plecară spre casă. Dar Doamne câtă deosebire între atunci și acum. Când plecaseră erau doi liceani slăbuți și tineri plini de nădejdi în viitor. Iar acum? Doi locotenenți voinici, ce atrag ochiadele fetelor. Astfel erau când sau reîntors cei doi prieteni în satul mititel, așezat într'o poziție pitorească de pe Valea Arieșului. Chiar înainte de-a intra în sat primiră vestea tristă că mamele lor dragi muriseră. Toate erau schimbate acum.

Băeții pe cari îi lăsaseră mici acum erau flăcăi, fetele de seama lor măritate de mult. Bătrânul Măgureanu albise de tot, iar Lucia se făcuse mare și frumoasă. Studenții de prin împrejurimi o salutau stângaciu. Ea nu prindea dragoste cu nime. Aștepta pe Nuțiu care niciodată nu-i spusese c'o are dragă și cu toate aceste ea simția că el o iubește. Când o văzu Nuțiu nu se putu stăpâni să nu-i sărute ochi frumoși și să nu-i zică: „Cât te-ai făcut de mare și drăguță.” Era așa de fericit că Lucia nu mai are decât un an de școală și atunci îi va putea spune ceea ce a tăcut atâta timp. Până atunci se hotărî a nu-i zice nimic ca să nu-i ia mintea dela carte. Lucia plecă să-și facă ultimul an fericită la gândul, că ce-l drag o așteaptă acasă, de care'n curând nu se va mai despărți niciodată.

Dar ce era să se întâmple, după plecarea ei nu peste mult rana Nuțiuului din piept se deschise și era însoțită de cele mai chinuitoare dureri, cari făceau ca băeatul să se stingă pe zi ce trece suferința-l făcu să-și piardă veselia lui obișnuiță. Slăbise așa de mult încât doctorul spuse să rămăna opat. Nu mai era nădejde de scăpare. Fața lui atât de frumoasă și senină devenise închisă, serioasă... vorbea puțin și gândul c'o să moară'n curând îl tortura chinuitor. Zadarnic căuta s'alunge această'nchipuire. Târziu în noapte când ai casei adormiau puțin ofta zgotos și plângea disperat văzându-și toată viața și speranțele zdrobite. Știa prea bine că neguros și tainic rămâne pentru el tot ceea ce a simțit pentru Lucia. Și acum se bucura că nu i-a descoperit dorul lui ascuns. „De ce să-i tulbur sufletul ei tinăr cu amintirea unui mort” zicea și din frumoșii lui ochi curgeau

fără șir lacrimi ferbinți, neștiute de nimeni. Sosirea primăverii puse capăt acestor dureri.

Intr'un răsărit de soare sufletul blând și atât de bun al Nuțiului se'nălța spre cerul purpuriu pentru a nu se mai întoarce niciodată. Vestea morții lui ajunse'n pripă la Lucia. Cine-ar putea analiza sentimentele ființei atât de plătândă din acele clipe? Hohote de plâns, strigări de disperare și'n urmă leșinul au fost semnele care se pot vedea în cazurile când mormântul rece ne închide pe veci, cea dintâi și ultima iluzie fericită a vieții fără de noroc. De atunci trecut au ani; mormântul Nuțiului este acoperit de flori pe care primăvara le presară, iar vântul mănios de toamnă le răpește pentru a le aduce din nou. Multe s'au schimbat de atunci numai Lucia a rămas cu aceeași tristeță 'n ochi și suflet. Iubirea aceea care'n copilărie era o schinteie cu timpul deveni un disc puternic, scânteetor ca un soare ce nu va dispărea niciodată de pe cerul vieții ei pustii.

Aurora Popa Inv.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

No. 2022—926.

Vă trimitem spre știre și conformare Ordinul No. 27271—1926 al Casei Școalelor:

Activitatea pe cât de interesantă și frumoasă, pe atât de productivă, este cultura plantelor medicinale. Această cultură la noi în țară este cu totul necunoscută, deși necesitatea ei este mai mult de cât simțită, este vitală. Pentru procurarea plantelor medicinale, cari pot fi cultivate foarte ușor și fără mare cheltuială la noi în țară, plătim în străinătate zeci de milioane.

Cultura plantelor medicinale este un izvor de bogății, care dacă ar fi cunoscut la țară, ar face țăranului un venit mănos și ușor, iar țara ar fi scutită de tributul ce trebuie să-l dea străinătății în fiecare an pentru plantele medicamentoase importate.

Răspândirea acestei activități, — nouă și folositoare, atât din punct de vedere educativ, cât și din punct de vedere material, incumbă tot învățătorimei. Ea trebuie să dea exemplu, ea trebuie să propage această indeletnicire agricolă. În grădina școlară a fiecărei școli, se poate organiza o mică „grădină farmaceutică” în care numai pe câțiva metri pătrați, se poate realiza rezultate nebănuite de frumoase și remuneratorii.

Așa fiind, vă rugăm a pune în vedere învățătorilor din județul Dvs., să îmbrățișeze cu căldură înființarea grădinei far-

maceutice, pe lângă școala fiecăruia. Casa Școalelor le va da tot concursul moral și material.

Ne veți înainta de urgență tablouri de învățătorii din acel județ, cari doresc să pună în practică această idee, care va aduce mari foloase atât lor, cât și țărănimii, care după exemplul lor ar adopta această cultură, menită să devie o adevărată cultură națională."

ȘTIRI.

Joi 15 I. c. orele 11 jum. d. I. **Petrovici**, noul ministru al instrucțiunii publice, s'a prezentat la minister, însoțit de d. general Averescu, președintele consiliului.

D. general Averescu prezintă pe ministru a rugat pe funcționarii superiori ai ministerului să-i acorde tot concursul pentru realizarea programului menit să aducă îmbunătățiri învățământului.

Asigură pe d. Petrovici de sprijinul său.

D. I. Petrovici spune că în trecutul său de om de școală a avut un neconținut interes pentru toate chestiunile de învățământ și a acumulat o mare experiență în acest sens. Declară că va munci spre a contribui într-o largă măsură, cu experiența sa și a colaboratorilor săi, la promovarea culturii naționale. Școala este locul unde se făurește ordinea socială.

În școală se învață astăzi mai puțină carte decât înainte. Corpul profesoral și administrația centrală trebuie să vegheze la îndreptarea acestei stări de lu-

cruri. *Infeleg să pun — spune d. Petrovici — politica în serviciul culturii, iar nu cultura în interesul politicii. Indiferent de calea prin care am ajuns aci, în minister nu voi face politică.*

Asigură pe primul ministru că speră să ducă la bun sfârșit intențiunile cu care a pășit pragul ministerului.

D. Enric Oteteleşanu, secretarul general, asigură pe d. Petrovici că va găsi în minister funcționari loiali și muncitori cari îi vor da tot concursul lor.

* Au fost decorați cu medalia „Răsplata muncii” pentru construcțiuni școlare dnii: *Candin Suciu* preot, *Amos Popa* primar, *Iacob Chiorean* și *Alexandru Groza*, toți din comuna *Măgina*. Asemenea a fost decorat cu medalia „Răsplata muncii” pentru merite școlare dl inv. *Ion Goșia* dela școala primară de stat din *Sebeș*.

* S-au mai înscris ca membrii la Cooperativă dnii colegi: *Ion Chivescu—Strugari* cu 5000 lei și *Daniil Ordean - Pianul de jos* cu 2000 lei.